آینه

مخارج انتخاباتی و فساد

● **نیما نامداری:** ... در تمام کشورهای دموکراتیک قوانین سفت‌وسختی برای شفافیت مخارج و منابع مالی در احزاب و انتخابات وجود دارد. در این کشورها ستاد انتخاباتی یک شخص یا حزب، یک شخصیت حقوقی ثبت شده است که به دقت حسابرسی شده و ضوابط دقیق برای ثبت و ضبط اسناد هزینه و درآمد دارد. گاهی این شفافیت فراتر از این است که نامزدها باید به صورت مستمر و منظم کلیه هزینه و درآمدها یا موارد مشخصی از آنها را افشای عمومی کنند... . هر راهکاری برای پیشگیری از فساد در تأمین مالی انتخابات، ابتدا مستلزم پذیرش این واقعیت است که انتخابات هزینه دارد و این هزینه باید تأمین شود و این به خودی خود اشکالی ندارد. بعد از پذیرفتن این فرض است که می‌شود درباره سازوکارها و روش‌های اعمال محدودیت بر هزینه‌ها و شفافیت در مخارج و منابع مالی احزاب و کاندیداها صحبت کرد. اما در شرایطی که فضای فعلی کشور آماده پذیرش این واقعیت نیست طبیعی است که راهکارهای عوام‌فریبانه و غیرواقع‌بینانه‌ای نظیر کنترل دارایی نامزدها و انتشار لیست اموال (که عموما هم با حقه‌های قانونی ظاهرسازی می‌شوند) مطرح می‌شود. روش‌هایی که در هیچ‌جای دنیا رایج نیست و کمکی به حل مشکل فساد هم نمی‌کند.

به چه کسانی نباید رأی داد

● **حسین شریعتمداری:** ... گروه‌ها و احزاب سیاسی کشور طی چند سال اخیر مواضع و عملکرد آشکار و شناخته‌شده‌ای داشته‌اند که به‌آسانی برای همگان قابل شناسایی بوده و در دسترس است. چه کسانی بیت‌المال مسلمین را در میان خود و هم‌حزبی‌های‌شان دست‌به‌دست کرده‌اند؟! چه کسانی و از کدام حزب و جریان سیاسی، درحالی‌که مردم با سختی معیشت دست‌به‌گریبان بودند، بی‌توجه به مشکلات معیشتی مردم برای خود و هم‌حزبی‌های‌شان حقوق‌های نجومی تدارک دیده بودند؟! چه کسانی مردم را با گرانی لجام‌گسیخته کالا و خدمات تنها گذاشته و درحالی‌که وظیفه نظارت بر امور را برعهده داشتند و برای انجام آن سوگند یاد کرده بودند، در مقابل این پدیده پلشت و خانمان‌سوز دست به هیچ اقدامی نزدند؟! کدام جریان سیاسی صنایع موشکی را مانع مذاکره می‌دانستند؟! کدام طیف سیاسی درحالی‌که خود را متخصص مذاکره و دیپلماسی می‌دانست، همه امکانات و ظرفیت‌های کشور را برای مذاکره با آمریکا هزینه کرد و به جای لغو تحریم‌ها، ده‌ها تحریم دیگر هم به تحریم‌های قبلی اضافه نمود؟! کدام جماعت سیاسی از یک سو شعار زنده‌باد منتقد ما سر می‌دادند و در همان حال نه‌فقط به هیچ‌یک از هشدارهای مستند منتقدان توجهی نکردند؛ بلکه آنها را به باد انواع تهمت‌ها و ناسزاها نیز گرفتند. کدام جریان سیاسی ده‌ها، بلکه صدها وعده به ملت داد و تقریبا به هیچ‌یک از آنها عمل نکرد؟!

جابه‌جایی متن و حاشیه

● **سیدمحمد بهشتی:** ... امروز مجددا جریانی سطحی و مبتذل متن سینمای ما را گرفته و طبیعی است که بسیار خوش می‌گذراند؛ چراکه از لحاظ اقتصادی وضعیت بسیار خوبی دارد، نسبت به هیچ چیز اعتراضی ندارد و اوقاتش اصلا تلخ نیست. سینمای اهل اندیشه اما چند دهه‌ای است به حاشیه رانده شده و این به حاشیه راندەشدن، توأم با احساس تلخ‌کامی و تحقیر، استقرار در تاریکی و عدم رضایت است. آنچه شرح دادم، چشم‌انداز عمومی اتفاق است. مثال می‌زنم؛ در دهه شصت، سینمای مبتذل و سطحی را از جشنواره فیلم فجر دور می‌کردیم؛ یعنی کار هیئت انتخاب این بود که فیلم‌های تولیدشده در جریان سطحی را کنار بگذارد و به سینمای اهل اندیشه اجازه دهد در متن حضور یابد... . سازندگان فیلم‌های مبتذل که از بد روزگار حالا در «متن» قرار گرفته‌اند، حضور در جشنواره را به نفع خود نمی‌دانند. همین موضوع سبب شده که در سال‌های اخیر، جشنواره فیلم فجر به عرصه عرض اندام حاشیه‌نشینان سینما تبدیل شود که هرچند اهل فکر و اندیشه‌اند؛ اما چون در حاشیه قرار گرفته‌اند، کام‌شان تلخ است.

برگ سبز خودرو **برلیانس H320** رنگ سفید روغنی مدل ۱۳۹۷ به شماره پلاک ایران ۲۰ - ۴۹۵ ط ۱۱ و شماره موتور BM16LBH028969 و شماره شاسی NAPH320BBJ1018556 به نام **پریسا حاجی بابائی** مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.

برگ سبز خودرو سایپا **تیبا ۲** رنگ سفید مدل ۱۳۹۷ به شماره پلاک ایران ۶۶_ ۹۱۳ ج ۵۷ و شماره موتور M15/8588881 و شماره شاسی NAS821100J1156510 به نام **رضا خدا مرادی** مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.

چه کسی راست می‌گوید؟

شهردار اسبق تهران: گفتند قالیباف نباشد، آقاتهرانی: ما نگفتیم

شرق: درحالی‌که طبق گزارش رسانه‌های اصولگرا، یکی از دلایل خروج جبهه پایداری از ائتلاف با شورای ائتلاف اصولگرایان، حضور قالیباف و شرط آنها برای وحدت، حذف شهردار اسبق از فهرست بوده، مرتضی آقاتهرانی این ادعا را تکذیب کرده؛ هم‌زمان اما شهردار اسبق تهران بر آن صحه گذاشته است. مرتضی آقاتهرانی، دبیرکل جبهه پایداری، در صفحه شخصی خود در توییتر نوشت: «اینکه می‌گویند آقای قالیباف خط قرمز پایداری است، واقعا درست نیست. ما گفتیم ضابطه قرار دهید؛ آقای قالیباف یا هرکس دیگر، اگر اصلح است و اگر نمره لازم را کسب کرد، به روی چشم، باید باشد. ما گفتیم نباید فرقی بین افراد باشد؛ تفاوتی بین آقاتهرانی یا قالیباف و یامین‌پور نیست. شاخص‌ها باید درباره همه بررسی شود و این‌طور نباشد که بر اساس شرکت سهامی و بدون درنظرگرفتن شاخص‌ها، افراد در لیست باشند؛ حتما آقای قالیباف هم این‌طور نگاهی را قبول ندارند». برخلاف آقاتهرانی، شهردار اسبق تهران این ادعا را قبول نکرده و روز گذشته در ادامه سخنرانی‌های تبلیغاتی خود گفت: «معتقدم نیروهای انقلاب باید یک لیست واحد ارائه دهند که وحدت داشته باشد. من هم به سهم خودم تاکنون تلاش‌های زیادی برای وحدت کرده‌ام و امسال هم در این زمینه که دو لیست ارائه نشود، تلاش‌های خود را به کار بستم. حتی برخی گفتند برای لیست واحد، قالیباف در اساس نباشد و من هم پیشنهاد دادم آنها لیست واحد بدون حضور من را بدهند و من هم تک‌نفری وارد میدان شوم تا چنددستگی نباشد؛ اما باز هم به لیست واحد نرسیدند».

رسانه‌های اصولگرا گزارش داده بودند که حدادعادل با پیشنهاد جبهه پایداری مبنی بر حذف قالیباف مخالفت کرده و پیشنهاد دیگری می‌دهد که در صورت لیست مشترک، ائتلاف با سرلیستی قالیباف منتشر شود و پایداری با سرلیستی آقاتهرانی که این پیشنهاد نیز از سوی محصولی، قائم‌مقام جبهه پایداری و آقاتهرانی، دبیرکل، رد می‌شود. در ادامه، محمدباقر قالیباف پیشنهاد دیگری می‌دهد و اعلام می‌کند حاضر است از لیست کناره‌گیری کرده و به صورت مستقل و منفرد در انتخابات شرکت کند و لیست جبهه انقلاب نیز ۲۹نفره منتشر شود که ائتلاف با این نیز موافقت نمی‌کند.

مشهدی‌های اصولگرا هم با ۳ لیست آمدند

اختلاف میان اصولگرایان مشهدی، هم در ماجرای انتشار فهرست مانند تهران داغ، علنی و رسانه‌ای شده و هم مشهدی‌ها با سه فهرست اصولگرایی وارد عرصه انتخابات می‌شوند؛ تاجایی‌که حتی شائبه نقش‌داشتن آیت‌الله علم‌الهدی، امام‌جمعه مشهد، نیز در تعیین لیست مطرح شده است. بااین‌حال روز گذشته ترقی، عضو حزب مؤتلفه و سخنگوی شورای ائتلاف نیروهای انقلاب خراسان رضوی گفت: این اتهام کاملا غیرواقعی است و نه آقای علم‌الهدی و نه سپاه از ابتدا هیچ دخالتی در این مسئله نداشتند و سپاه از همان ابتدا تأکید کرد هیچ‌کس به نام ما یا منتسب به ما حق ندارد در این زمینه‌ها موضع‌گیری کند. سپاه از اتحاد میان نیروهای انقلاب حمایت می‌کند؛ اما ورود مصداقی به این زمینه نمی‌کند و تاکنون هم به‌هیچ‌وجه دخالتی نکرده‌اند. آیت‌الله علم‌الهدی نیز بارها به ما گفتند که ما در مورد مصداق به‌هیچ‌وجه ورود پیدا نمی‌کنیم و اگر کسی گفت که من با حاج‌آقا صحبت کردم یا اگر کسی ادعا کند که ما ایشان را به صحنه دعوت یا از ورود وی جلوگیری کرده‌ایم، همه اینها تکذیب می‌شود.

شورای ائتلاف نیروهای انقلاب (اصولگرایان) در خراسان رضوی، هفته گذشته با برگزاری انتخابات درون‌تشکیلاتی، فهرست نهایی خود را برای حوزه انتخابیه مشهد و کلات منتشر کرد که شامل چهار نماینده فعلی مشهد (حجت‌الاسلام نصرالله پژمانفر، حجت‌الاسلام محمدحسین حسین‌زاده‌بحرینی، سید امیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی و جواد کریمی‌قدوسی) و فاطمه رحمانی به‌عنوان منتخب پنجم و نماینده بانوان بود؛ اما این لیست اعتراض دیگر اصولگرایان مشهدی را در پی داشت که در واکنش به آن، «ائتلاف بزرگ جریان مردم» را با شعار «نه به مجلس تکراری» منتشر کردند. شورای تشکل‌های فرهنگی- اجتماعی با انتشار بیانیه‌ای، دلایل خود را در مخالفت با لیست شورای ائتلاف اصولگرایان برای حوزه انتخابیه مشهد و کلات مطرح کرد. در این بیانیه آمده است: «شورای ائتلاف نیروهای انقلاب اسلامی مشهد به لیستی برای انتخابات یازدهمین دوره مجلس رسیده است که در آن هیچ گزینه جوان، مؤمن و انقلابی کارآمد وجود نداشته و این معنایی جز زیر پا نهادن مهم‌ترین اصل از اصول بیانیه گام دوم انقلاب ندارد. این در حالی است که نیروهای انقلابی مشهدالرضا(ع) با سلایق و طیف‌های گوناگون با پذیرش اصل وحدت بر مبنای اصول انقلاب اسلامی، به دنبال ایجاد همدلی برای رسیدن به یک لیست انقلابی، کارآمد و جوان از دل یک فرایند شاخص‌محور، ماه‌ها تلاش مجاهدانه کرده‌اند؛ اما در نهایت به دلیل سوءتدبیرهایی که انجام گردید، شاهد یک اتفاق خجسته در این خصوص نبودیم».

جوانان با هم کنار نیامدند

روز گذشته ترقی، سخنگوی شورای ائتلاف نیروهای انقلاب خراسان رضوی، در واکنش به این نقدها و اعتراض‌ها، تقصیر را گردن جوانان انداخته و گفته است مقصر خودشان هستند که با هم کنار نیامدند. او گفته است: «خانم‌ها که با تعداد درخور توجه پنج نفر در مجمع حضور داشتند، دو، سه نفر به نفع یک خانم کنار رفتند و رأی خانم‌ها روی یک نفر متمرکز شد؛ ولی جوان‌ها این اقدام را انجام ندادند و موجب شد که رأی جوانان پخش شود؛ درحالی‌که اگر این کار را می‌کردند و خودشان با هم کنار می‌آمدند، حال آنکه ما هم به آنها این را پیشنهاد کردیم، قطعا می‌توانستند رأی مناسب را به دست بیاورند و حداقل یک نفر از آنها وارد لیست شود. آنهایی که خیلی طرفدار جوان‌گرایی بودند، شبهاتی را با این مضمون که مهندسی انجام شده است، مطرح کردند و همه اینها را ما آوردیم و آرا را بازشماری کردیم و متوجه شدند که ادعای درستی نداشته‌اند و تمام فرایند رأی‌گیری از طریق اینستاگرام به صورت زنده پخش می‌شد و خود نامزدها تا ساعت دو شب در روند شمارش آرا حضور داشتند. تلاش ما بر این بوده تا نشان دهیم هیچ ابهامی در رأی‌گیری وجود نداشته است و اکنون که نامزدها به این نتیجه رسیدند که هیچ ابهامی در رأی‌گیری نبوده، اکثرا انصراف داده‌اند».

همه اینها در حالی است که جامعه جوانان متحد اسلامی خراسان نیز لیست کاندیداهای مورد حمایت خود را منتشر کرده است. تا اینجای کار، مشهدی‌های اصولگرا با سه نحله می‌خواهند در انتخابات باهم رقابت کنند.

گزارش قوه قضائیه از دومین جلسه دادگاه روح‌الله زم

بعد از مکرون، سنگین‌ترین تیم حفاظت در فرانسه برای زم بود

عکس: علی شیرینه، میزان

شرق: مرکز رسانه قوه قضائیه اعلام کرد که دومین جلسه دادگاه رسیدگی به اتهامات روح‌الله زم به صورت علنی برگزار شده است. این جلسه نیز مانند جلسه قبلی با اینکه علنی بود، متنی واحد در اختیار رسانه‌ها از خلاصه جلسه رسیدگی قرار گرفت تا معنای علنی‌بودن بر گزینشی منتشرشدن مشروح دادگاه خلاصه شود و همه رسانه‌ها آنچه را که مرکز رسانه قوه قضائیه منتشر کرده بود، بازنشر کنند.

در ابتدای جلسه قاضی صلواتی، رئیس دادگاه، اظهار کرد: شروع دومین جلسه محاکمه روح‌الله زم، فرزند محمدعلی را در شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب اسلامی تهران به صورت علنی و با حضور مستشار دادگاه، وکیل‌مدافع، نماینده دادستان، تعدادی از شکات و نمایندگان حقوقی شکات برگزار می‌کنیم. بعد از این سخنان نماینده حقوقی معاونت حقوقی نهاد ریاست‌جمهوری، معاونت حقوقی وزارت ورزش و جوانان، نماینده حقوقی بانک تجارت، وکیل ابراهیم اسلامی و حمید شیرمحمدی از جانبازان مدافع حرم، در جایگاه قرار گرفته و شکایت خود را از زم طرح کردند. رئیس دادگاه نیز اعلام کرد: تعداد دیگری از شکات با ارسال لایحه، شکایت خود را از متهم پرونده به دادگاه اعلام کرده‌اند که ازجمله آنها می‌توان به کمیته جست‌وجوی مفقودین ستاد کل نیروهای مسلح، مرکز حفاظت اطلاعات قوه قضائیه، آقای جعفری‌دولت‌آبادی دادستان پیشین تهران، آقای کاظم جلالی سفیر جمهوری اسلامی ایران در روسیه، آقای غلامرضا کاتب نماینده مجلس، آقای حسن یوسفی‌مطلوب و خانم بهاره صادقی و تعداد دیگری از شکات اشاره کرد.

اتهام افساد فی‌الارض را قبول ندارم

در ادامه جلسه دادگاه، روح‌الله زم با قرارگرفتن در جایگاه متهم و ضمن معرفی خود در پاسخ به این سؤال که آیا سابقه کیفری داشته یا خیر، اعلام کرد: سال ۸۸ پس از انتخابات بازداشت شده است. او همچنین در پاسخ به این سؤال که شغل شما چیست؟ گفت: روزنامه‌نگار هستم. رئیس دادگاه ضمن تفهیم اتهام به متهم، به او اعلام کرد که دفاعیات خود را بیان کند.

در این هنگام متهم اعلام کرد: من نمی‌توانم برای این تعداد اتهاماتی که ذکر شد، یکجا دفاع کنم؛ بنابراین اتهاماتم را یک‌به‌یک ذکر کنید. قاضی روال قانونی جلسات دادگاه را به متهم متذکر شد و به او اعلام کرد که در جلسه قبل که کیفرخواست قرائت شد، فرصت برای استماع داشته است و همچنین چند جلسه نیز با وکیلش برگزار کرده است. رئیس دادگاه تصریح کرد: شما درباره اتهام افساد فی‌الارض که منتسب به شماست، توضیح بفرمایید. روح‌الله زم بیان کرد: من اتهام افساد فی‌الارض را قبول ندارم.

به بهانه حج از کشور خارج شدم

رئیس دادگاه از متهم پرسید: چه سالی از ایران خارج شدید که متهم جواب داد: در سال ۹۰. قاضی پرسید: در چه سالی دستگیر شدید؟ که متهم اعلام کرد: سال ۸۸ بازداشت شدم و دو ماه زندان بودم. رئیس دادگاه از متهم پرسید: نحوه خروج خود از کشور را توضیح دهید که متهم پاسخ داد: سال ۹۰ به همراه پدرم و خانواده قصد سفر حج داشتیم؛ اما من به حج نرفتم و عازم مالزی شدم. قاضی خطاب به متهم گفت: یعنی شما به نیت حج عمره از کشور خارج شدید؟ زم پاسخ داد: خیر، بین سفر من به مالزی و سفر خانواده‌ام به حج، دو تا سه روز فاصله بود و تا یک روز بعد از آنکه به مالزی برسم، خانواده‌ام از من خبری نداشت.

رئیس دادگاه از متهم پرسید: در مالزی مشغول چه اموری بودید؟ زم پاسخ داد: در آنجا مشغول تولیدری بودم و یک ماشین خریده بودم و امور گردشگری مرتبط با توریست‌های ایرانی را انجام می‌دادم. قاضی از زم پرسید: تا چه سالی در مالزی بودید؟ زم پاسخ داد: سال ۹۱ بود که از مالزی به ترکیه رفتم و سه ماه در آنجا بودم؛ سپس از طریق یکی از دوستانم که در سال ۸۸ با او آشنا شده بودم، به سفارت فرانسه در ترکیه مراجعه کردم و در آنجا با سفیر فرانسه صحبت کردم. از آنها درخواست ویزا کردم که آنها به من ویزای فرانسه را دادند.

قاضی پرسید: چه سالی وارد فرانسه شدید؟ زم پاسخ داد: تقریبا شهریور ۹۱ بود که وارد فرانسه شدم. من در مالزی ازدواج کرده بودم؛ بنابراین با دختر و همسرم به فرانسه رفتیم. در سال ۹۳ با سحام‌نیوز همکاری کردم. سال ۹۵ بود که با جمعی متشکل از مجید نیک‌نام ساکن آمریکا، بابک اجلالی ساکن آمریکا، شمس ساکن ترکیه و سام محمودی‌سرابی تصمیم گرفتیم که یک سایت خبری را راه بیندازیم. البته صحبت راه‌اندازی این سایت از سال‌های ۹۲ و ۹۳ مطرح بود؛ اما پول می‌خواست؛ در نهایت سال ۹۵ از سحام بیرون آمدم و آمدنیوز را شروع کردیم.

روح‌الله زم گفت: اواسط سال ۹۵، آمدنیوز تأسیس شد و آقای شمس که ترکیه بود، دو بار من را به بهانه راه‌اندازی بخش فارسی‌زبان شبکه تی‌آرتی به آنجا دعوت کرد؛ اما بعد از چند ملاقات متوجه شدم که اصلا بحث تلویزیون مطرح نیست و با شمس درگیر شدم و ارتباطم قطع شد.

او ادامه داد: بسیاری از اطلاعات رسیده به ما دریافتی بود، در مدت سه سال برخی افراد هم به آمدنیوز وصل شدند؛ مانند سیاست کاری یک رسانه جمهوری اسلامی فعالیت داشتیم. قبل از دی ۹۶ آمدنیوز را رها کردم و تا اواسط ۹۷، کنترل آمدنیوز با من نبود و سام محمودی‌سرابی آن را اداره می‌کرد که گرایش کمونیستی داشت. به علت برخی اتفاقات در سال ۹۷ دوباره آمدنیوز را گرفتم.

رئیس دادگاه بیان کرد: درباره وقایع و اتفاقات ۹۶ بیشتر توضیح بدهید؟ آیا مسئولیت جان افرادی را که در تظاهرات کشته شدند می‌پذیرید؟ صراحتا از اغتشاشگران می‌خواستی که به خیابان بریزند. ثابت کن در دی ۹۶ در آمدنیوز نبوده‌ای. متهم در این بخش بدون پاسخ‌گویی به سؤالات قاضی گفت: این موضوع ارتباطی با من ندارد.

قاضی گفت: درباره همکاری با سرویس اطلاعاتی فرانسه توضیح دهید؟

متهم زم گفت: پس از مکالمه روحانی و مکرون از پلیس فرانسه با من تماس گرفتند و گفتند که در خطر ترور هستی و شش یا هفت جلسه طول کشید تا من را بشناسند و حدود چهار یا پنج ماه این رفت‌وآمدها ادامه داشت و ایمیل دادند که گزارش‌ها را درباره اخبار خودت ارسال کن. گزارش‌ها را ارسال کردم.

روح‌الله زم افزود: حفاظت نامحسوس گذاشتند تا اینکه آدرس خانه، تلفن، کارت‌های بانکی و مشخصاتم در سایت‌های داخلی منتشر شد. پس از آن آدرس را به پلیس دادم و ۲۴ ساعت بعد خانه من را عوض کردند و تیم حفاظت سنگینی قرار دادند و هر دو ماه یک‌بار با من قرار می‌گذاشتند. تعیین وضعیت حفاظت می‌کردند و به من گفتند که بعد از مکرون سنگین‌ترین تیم حفاظت برای توست. درباره شرایط ایران با من مشورت می‌کردند و درباره تحلیل وضعیت صحبت می‌کردیم.

زم: آمریکا دولت متخاصم نیست

قاضی سؤال کرد: از اطلاعات ایران به فرانسه چیزی ارسال کردید؟ متهم زم پاسخ داد: اطلاعاتی ندادم، اقامت فرانسه داشتم اما تابعیت نگرفته بودم. رئیس دادگاه گفت: درباره همکاری با دولت متخاصم آمریکا توضیح بدهید؟ متهم زم گفت: آمریکا دولت متخاصم نیست. قاضی بیان کرد: به دستور ترامپ سردار عزیز ما را دولت تروریست و متخاصم آمریکا به شهادت رساند، مگر در کنگره بودجه علیه نظام تصویب نمی‌کنند. متهم زم گفت: اسرائیل متخاصم است، در فرانسه احساس خطر کردم و با یک نفر که در (NSA) بود، ملاقات کردم و به دنبال مهاجرت به آمریکا بودم و قرار ملاقات نیز با او در بارسلون اسپانیا گذاشته بودیم.

زم: رستمی جزء اسناد محرمانه است؟

قاضی گفت: در جمع‌آوری اطلاعات نظام به نفع سایر کشورها و سرویس‌های جاسوسی چه کارهایی انجام داده‌ای؟ با محمدحسین رستمی در ترکیه ملاقات نکردی؟ متهم زم گفت: رستمی جزء اسناد محرمانه است؟ رئیس محکمه بیان کرد: اطلاعات مربوط به حضور نیروهای مستشاری ایران در سوریه و اطلاعات خان‌طومان را از این طریق نمی‌گرفتی تا در اختیار دشمنان این ملت قرار دهی؟ متهم پاسخ داد: از ما اطلاعات سوریه را می‌خواستند و برای نیاز مالی به رستمی پول می‌دادم، رستمی می‌گفت که قبض‌هایش عقب افتاده و به پول نیاز دارد و من‌هم از او اطلاعات می‌گرفتم.

آزادی برادر ناتنی زم با دستور رهبری

رئیس دادگاه گفت: درباره توهین به مقدسات دین مبین اسلام توضیح دهید. متهم زم گفت: بحث توهین به مقدسات زمانی صورت گرفته که آمدنیوز در اختیار سرابی بوده است. در ادامه جلسه دادگاه قاضی خطاب به متهم زم گفت: آیا می‌دانی در زمانی که برادر ناتنی‌ات بازداشت شده بود، پدرت به مقام معظم رهبری نامه نوشت و ایشان دستور آزادی برادرت را صادر کرد؛ مقام معظم رهبری تا این مقدار رأفت به خرج دادند، آن‌گاه شما با این شکل پاسخ این رأفت را دادید. زم پاسخ داد: خانواده‌ام در این رابطه چیزی به من نگفته بودند.

دستور ملاقات زم با وکیلش

رئیس دادگاه خطاب به متهم گفت: در رابطه با شکایت شکات هر مطلبی داری بیان کن که متهم درباره نامه منتسب به رئیس‌جمهور و وزیر ورزش درباره مجوز ورود زنان به ورزشگاه‌ها که در کانال آمدنیوز منتشر شده بود، گفت این نامه با امضای آقای واعظی بود، نامه را ما تهیه نکرده بودیم بلکه برای ما ارسال شده بود. پس از این سخنان متهم، رئیس دادگاه خطاب به او گفت: عناوین اتهامات هفده‌گانه خود را به‌خوبی مطالعه کن و من دستور می‌دهم تا به قدر کافی با وکیلت ملاقات داشته باشی و کتاب قانون برای نوشتن دفاعیات به‌صورت مکتوب در اختیارت قرار دهند. سپس رئیس محکمه ختم دومین جلسه رسیدگی به اتهامات روح‌الله زم را اعلام و بیان کرد: زمان جلسه بعدی دادگاه متعاقبا اعلام می‌شود.

یادداشت

نهاد قانون‌گذاری حقوق‌دان می‌خواهد

جلیل مالکی
حقوق‌دان و استاد دانشگاه

● چنان‌که می‌دانیم، در همه نظام‌های حقوقی دنیا قانون در کنار عرف، رویه قضائی و دکترین حقوق یکی از منابع حقوق و چه‌بسا مهم‌ترین آنها تلقی می‌شود. بر همین مبنا قانون‌گذاری امری کاملا حقوقی است که هدایت آن باید توسط افراد حقوق‌دان و مسلط بر موازین حقوقی انجام شود. در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون‌گذاری در کنار نظارت بر اجرای صحیح آن در قوای سه‌گانه برعهده مجلس شورای اسلامی به‌عنوان مظهر اراده ملت گذاشته شده است. اگر به مبحث دوم از فصل ششم قانون اساسی که وظایف و صلاحیت‌های مجلس را بیان کرده توجه کنیم، متوجه می‌شویم که مهم‌ترین وظایف مجلس مستلزم دخالت قشر حقوق‌دان است، از جمله در اصل ۷۱ قانون اساسی وضع قانون در تمام حوزه‌ها برعهده مجلس گذاشته شده است. چنانچه گفته شد، قانون‌گذاری امری کاملا حقوقی است، بنابراین هرگونه وضع قانون در حوزه‌های مختلف بدون دخالت یک حقوق‌دان یا چند حقوق‌دان خلاف اصل ۷۱ قانون اساسی است. در اصل ۷۲، مجلس شورای اسلامی موظف شده قوانینی وضع کند که با اصول و احکام مذهب رسمی کشور یا قانون اساسی مغایرت نداشته باشد. مسلما وضع چنین قوانینی در کنار حضور فقها، مستلزم حضور و دخالت حقوق‌دان است، در غیر این صورت تعداد مصوبات مجلس که توسط شورای محترم نگهبان مغایر با شرع یا قانون اساسی تشخیص داده می‌شود روزبه‌روز بیشتر خواهد شد. در اصل ۷۳ شرح و تفسیر قوانین عادی در صلاحیت مجلس شورای اسلامی گذاشته شده است. مسلما تأیید می‌کنید که تفسیر قانون با توجه به پیچیدگی آن امری کاملا حقوقی و تخصصی است که به‌جز افراد حقوق‌دان کسی توانایی انجام این کار را ندارد. در اصول ۷۴ و ۷۵ وظیفه تصویب طرح‌ها و لوایح قانونی برعهده نمایندگان مجلس گذاشته شده است. چنانچه می‌دانیم، مهم‌ترین و ظریف‌ترین مسائل حقوقی از جمله شناخت و تشخیص قوانین ناسخ و منسوخ، ناقص و ناقض، متروک و غیرمتروک و همچنین لحاظ جامعیت و مانعیت در تصویب طرح و لایحه مطرح می‌شود. بنابراین به منظور استحکام امر قانون‌گذاری و دوام آن، تصویب طرح‌ها و لوایح جز با دخالت مستقیم حقوق‌دانان میسر نخواهد بود. در اصل ۷۷ قانون اساسی تصویب عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، قراردادها و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی برعهده مجلس گذاشته شده است. امروزه دقیق‌ترین مسائل حقوقی در تصویب این مقررات بین‌المللی مطرح است که در صورت عدم آشنایی نمایندگان مجلس با این موازین امکان تصویب عهدنامه‌ها یا مقاوله‌نامه‌هایی می‌رود که مغایر با مصالح عمومی کشور باشد و از طرف دیگر ممکن است عهدنامه یا مقاوله‌نامه‌ای که درواقع به نفع کشور باشد به دلیل عدم آشنایی نمایندگان با موازین حقوقی، به‌خصوص حقوق بین‌الملل به تصویب نرسد و از این جهت به ضرر کشور تمام شود. در اصل ۸۱ قانون اساسی دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات در امور تجاری و صنعتی و ... به مجلس واگذار شده است. اعطا یا عدم اعطای چنین امتیازاتی مستلزم تسلط نماینده مجلس بر موازین حقوق تجارت بین‌الملل و تابعیت اشخاص حقوقی است. چنانچه در بین نمایندگان کمیسیون مربوطه قشر حقوق‌دان حضور نداشته باشد، امکان تضییع حقوق ملت در این حوزه فراوان است.

در اصل ۸۵ قانون اساسی، تصویب قوانین آزمایشی برعهده کمیسیون‌های مجلس قرار داده شده است. صرف‌نظر از کمیسیون قضائی که باید در آن حقوق‌دان حضور داشته باشد، ممکن است حسب موضوع قوانین آزمایشی به سایر کمیسیون‌ها ارجاع شود. چنانچه در این کمیسیون‌ها حداقل یک یا چند نفر حقوق‌دان حضور نداشته باشند، احتمال تصویب قوانین آزمایشی ضعیف و فاقد مبانی حقوقی که از ثبات کافی برخوردار نباشند فراوان خواهد بود. در اصل ۹۰ رسیدگی به شکایت مردم از قوای سه‌گانه برعهده کمیسیون اصل ۹۰ گذاشته شده است. رسیدگی به شکایات مستلزم تسلط نماینده این کمیسیون به موازین حقوقی است، در غیر این صورت در تشخیص صحت یا عدم صحت شکایات و در نتیجه پیگیری آن دچار اشکال خواهند شد. با این اوصاف ممکن است گفته شود در صورت وجود حقوق‌دانان در مجلس، نقش سایر اقشار چه خواهد بود؟ در پاسخ باید گفت اگر مجلس را به یک پیکره یا کالبد تشبیه کنیم، درواقع حقوق‌دانان به مثابه روح آن کالبد و سایر اقشار به منزله سایر اجزای آن پیکره تلقی می‌شوند که هر یک یکدیگر را تکمیل می‌کنند، اما در این میان نقش اساسی و هدایت‌کننده را روح آن کالبد؛ یعنی حقوق‌دانان ایفا می‌کنند. اما نکته آخر اینکه در میان حقوق‌دانان نیز به نظر می‌رسد نقش وکلا در امر قانون‌گذاری می‌تواند پررنگ‌تر باشد، چراکه اگر حقوق‌دانان را به دو دسته حقوق‌دانان پشت میز و حقوق‌دانان جلوی میز و در بطن ملت تقسیم کنیم، بدون‌شک وکلا در دسته دوم قرار می‌گیرند که با توجه به حضور آنها در بطن جامعه و میان مردم و مواجهه مستقیم آنها با نیازها و مشکلات مردم می‌توانند نقش مؤثرتری نسبت به حقوق‌دانانی که سال‌ها پشت میز نشسته‌اند و مستقیما با مشکلات مردم مواجه نبوده‌اند، داشته باشند.